

Utbildningsförvaltningen
Datum: 2022 09 01
Dnr: GVN 2022/0080

Lokalbehovsprognos gymnasieskola 2022 - 2032

Infoga en bild genom att välja **Bild på startsida**
på fliken **Österåkers kommun**

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
2. Befolkningsprognos	3
3. Gemensam gymnasiregion.....	4
3.1 Kommunkluster.....	5
4. Gymnasieantagning 2022.....	5
4.1 Storsthlm	5
4.2 Österåkers kommun	6
5. Behovsprognos.....	7
5.1 Gymnasiebehov inom länet	7
5.2 Gymnasiebehov inom kommunen.....	7
5.3 Lokalbehov Österåkers gymnasium.....	8

I. Bakgrund

I reglemente för Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden framgår att nämnden bland annat ska ta fram prognoser för lokalbehov. En lokalbehovsprognos för gymnasieskolan skiljer sig från motsvarande prognoser för förskola och grundskola, på så sätt att det inte finns någon lagstadgad skyldighet att anordna gymnasieutbildning i egen regi. Genom det länsövergripande samverkansavtalet erbjuds gymnasieutbildning på lika villkor för alla ungdomar i länet, vilket svarar mot lagkravet.

Syftet med denna rapport är att ta fram ett kunskapsunderlag kring gymnasiebehovet den närmaste tioårsperioden för bedömning och beslut om utbudet inom kommunen.

Behovet av gymnasieutbildning i den kommunala gymnasieskolan i hemkommunen, och därmed lokalbehovet, utgår från faktorer som ungdomarnas val av program, utbud i närliggande kommuner och i fristående skolor inom och utanför kommunen.

Underlaget i rapporten grundar sig på befolkningsprognos 2022- 2032, prognoser för gymnasiebehovet i regionen och elevernas val av program över tid.

2. Befolkningsprognos

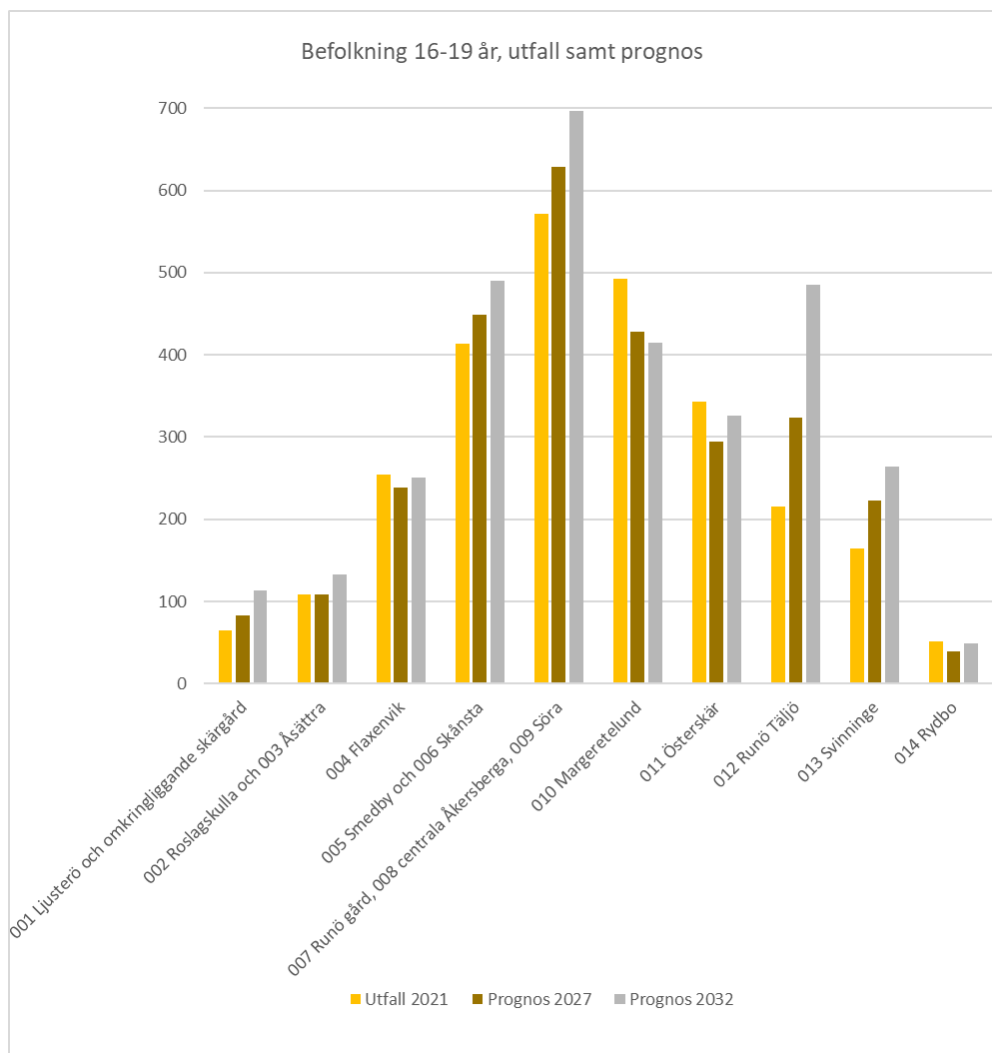
I tabellen nedan framgår befolkningsprognos i åldersgruppen 16-19 år 2022-2032. Under prognosperioden förväntas en ökning med drygt 500 ungdomar i åldersgruppen jämfört med utfallet 2021. Befolkningsprognosen bygger till stor del på prognosen för bostadsbyggande.

Tabell 1. Befolkningsprognos 16 – 19 år 2022 – 2032, samt utfall 2021, Österåkers kommun

ålder	utfall	prognos										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
16	685	690	680	664	663	726	722	704	708	791	801	831
17	699	690	692	685	673	672	738	739	724	730	809	820
18	689	703	692	696	692	682	687	756	758	746	752	828
19	612	665	674	667	675	673	673	685	748	754	742	748
16-19 år	2 685	2 748	2 738	2 712	2 703	2 753	2 821	2 884	2 939	3 022	3 105	3 227

Behovet av gymnasieskola är inte kopplat till befolkningsutveckling i olika delområden på samma sätt som i yngre åldersgrupper. Rörligheten i gymnasieåldern är stor och endast hälften av eleverna i går i en gymnasieskola inom kommunen. Generellt kan ändå nämnas att den största befolkningsutvecklingen finns i områden med hög andel nybyggnation, främst Runö, Täljö, Centrala Åkersberga och Svinninge.

Diagram 1. Befolkningsutveckling 16-19 år, delområden, utfall 2021, prognos 2027 och 2032

3. Gemensam gymnasierregion

Den gemensamma gymnasierregionen inom Storsthlm hålls ihop med hjälp av ett samverkansavtal. Inom ramen för samarbetet finns även en gemensam prislista och strukturtillägg som kommunerna har kommit överens om. Det finns ett brett utbud av utbildningar som eleverna har möjlighet att söka oberoende av var i regionen de bor. Avtalet syftar till att skapa bästa möjliga förutsättningar att tillgodose utbildningsbehovet i hela regionen.

Det finns 18 nationella program varav sex högskoleförberedande och tolv yrkesförberedande program. Inom programmen finns 60 nationella inriktningar, särskilda varianter och lärlingsutbildningar. Samtliga program och nästan alla nationella inriktningar erbjuds på en kommunal och/eller fristående skola i regionen.

Antagningen till gymnasieskolan sker via kommunernas gemensamma antagningskansli, Gymnasieantagningen Storsthlm.

Programpengen inom samverkansavtalet räknas årligen upp enligt en fastställd modell som baseras på sju kostnadsslag som är fastställda i skollagen, till exempel undervisning, elevhälsa och lokalkostnader ¹.

Utöver programpengen utgår ett strukturtillägg baserat på elevernas meritvärde. Syftet är att ge extra medel till skolor som har elever i behov av mer stöd.

3.1 Kommunkluster

Våren 2019 tog den politiska styrgruppen för gymnasierregionen beslut att dela in kommunerna inom regionen i fem kluster. I Nordostklustret ingår Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Syftet med klustret är att föra en dialog kring utbud och behov inom gymnasieskolan, och därigenom få ett allsidigt underlag för beslut om gymnasieutvecklingen i den egna kommunen.

Samtliga nationella program, utom humanistiska programmet, erbjöds inom klustret läsåret 2021/22. Fyra av yrkesprogrammen fanns endast vid fristående gymnasieskola.

Till stor del sammanfaller elevernas val av skola med kollektivtrafikens utsträckning, det vill säga möjligheten att kunna ta sig smidigt mellan hem och skola, men sökmönstret präglas också av olika skolors attraktivitet. En majoritet sökte i första hand en utbildning inom det egna klustret. Enligt befolkningsprognos från Region Stockholm kommer antalet 16-åringar med hemkommun i nordostklustret att minska något fram till 2030.

4. Gymnasieantagning 2022

4.1 Storsthlm

I gymnasieantagningen 2021 var samhällsvetenskapsprogrammet störst med drygt 6 000 antagna elever. Ekonomiprogrammet var näst störst med 5 800 antagna elever. Störst av yrkesprogrammen var el- och energiprogrammet med drygt 1 000 antagna elever, följt av handels- och administrationsprogrammet med knappt 600 elever. Minst av de nationella programmen var hotell- och turismprogrammet med 86 antagna elever.

¹ 16 kap. 53§ Skollagen (2010:800)

Inför den preliminära antagningen 2022 är ekonomiprogrammet för tredje året det program som har flest antal förstahandssökande även om samhällsvetenskapsprogrammet liksom tidigare år har flest antal platser. (*Gymnasiebehovet 2022, Storshlm*).

4.2 Österåkers kommun

I kommunen finns två gymnasieskolor, Österåkers gymnasium (kommunal) och Skärgårdsgymnasiet (fristående). Österåkers gymnasium har nationella högskoleförberedande program och introduktionsprogram samt språkintröduktion för nyanlända elever. Skärgårdsgymnasiet har nationella yrkesprogram och introduktionsprogram/lärlingsplatser mot yrkesprogram.

Österåkers gymnasium har kapacitet för cirka 550 elever i ordinarie lokaler, Skärgårdsgymnasiet har totalt cirka 550 platser.

I tabellen nedan framgår antal folkbokförda i Österåker per program i åk 1 i gymnasieskolor inom länet med 2020, 2021 och augusti 2022. Uppgifterna för 2022 är preliminära eftersom det pågår reservtagning och byten en bit in på hösten. Av samma anledning är antagningen till introduktionsprogram ännu inte klar. Totalt hade drygt 700 folkbokförda elever sökt till årskurs 1 i gymnasieskolan i juli 2022.

Tabell 2. Antal folkbokförda i Österåker per program åk 1, länet(Källa: Indra, Storshlm)

Program	2020	2021	2022
Yrkesprogram			
El och energi	24	24	28
Naturbruk	27	21	22
Barn och fritid (inkl lärling)	14	20	10
Fordon och transport (inkl lärling)	28	18	19
Försäljning- och service	19	14	15
Restaurang och livsmedel	12	16	18
Bygg och anläggning	17	13	16
Hantverk (inkl lärling)	17	13	15
Vård o omsorg	4	7	7
Hotell o turism	0	1	2
Högskoleförberedande program			
Ekonomiprogrammet	143	154	163
Samhällsvetenskapliga programmet	146	143	134
Naturvetenskapliga programmet	76	99	70

Teknikprogrammet	75	61	61
Estetiska programmet	47	37	50
Marinteknik, sjöfart - riksrekryterande	10	4	4
International Baccalaureate (IB)	3	2	9
Humanistiskt program	2	1	2
Introduktionsprogram	45	40	i.u
Totalt	710	689	646

Som framgår i tabellen har flest ungdomar tagits emot på ekonomiprogrammet, samhällsprogrammet, naturvetenskapliga programmet och teknikprogrammet i augusti 2022. Dessa program anordnas på Österåkers gymnasium.

På yrkesprogram har flest elever från Österåker tagits emot på el- och energiprogrammet och naturbruksprogrammet. El- och energiprogrammet anordnas vid Skärgårdsgymnasiet i Österåker och naturbruk anordnas i Norrtälje.

5. Behovsprognos

5.1 Gymnasiebehov inom länet

Prognosen för gymnasieregionen till och med 2031, visar att det finns behov av ytterligare 580 platser i årskurs 1 på de högskoleförberedande programmen 2031, jämfört med det antal platser som erbjöds inför den preliminära antagningen 2022. För yrkesprogrammen visar prognosen en överkapacitet i årskurs 1 med cirka 1 700 platser inför höstterminen 2031. Olika insatser görs nationellt för att öka antalet sökande till yrkesprogrammen (*Gymnasiebehovet 2022, Storshlm*).

5.2 Gymnasiebehov inom kommunen

”Varje kommun ansvarar för att ungdomarna i kommunen erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet. Kommunen kan erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller en region enligt samverkansavtal med kommunen eller regionen”²

Över hälften av de folkbokförda ungdomarna har de senaste åren gått i gymnasieskolor utanför kommunen, huvudsakligen inom nordostklustret.

² 15 kap. 30§ Skollagen (2010:800)

Antagning till alla nationella program inom länet sker via betyg. Det innebär att en kommun inte kan reservera platser i den egna gymnasieskolan för sina folkbokförda ungdomar, vilket är en aspekt att beakta vid utbyggnad av program eller platser.

Utifrån trenderna de senaste åren väntas ansökan till högskoleförberedande program att dominera även de kommande åren. De största programmen är ekonomi- och samhällsprogrammet som båda erbjuds vid Österåkers gymnasium (*Gymnasiebehovet 2022, Storsthlm*).

I dag erbjuds yrkesprogram inom kommunen endast i fristående regi. Yrkesprogram i kommunal regi skulle bland annat ge möjlighet att anordna yrkesintroduktion för elever som inte är behöriga till nationella program. Yrkesintroduktion kan till exempel vara ett alternativ för elever inom språkintröduktion att snabbare komma vidare inom utbildningen. I dagsläget är ungdomar som är aktuella för yrkesintroduktion hänvisade till fristående skola eller annan kommun i den mån det avsätts platser hos dessa huvudmän. I första hand fylls platser på nationella program, vilket innebär att tillgången på intröduktionsprogram kan vara osäker.

Utökning inom gymnasieskolan kan ske genom att utöka platser på befintliga program eller genom att starta nya program. För både verksamheten och eleverna är det viktigt att utbudet är hållbart över tid, så att bristande efterfrågan inte leder till att ett program behöver avvecklas i förtid.

5.3 Lokalbehov Österåkers gymnasium

Österåkers gymnasium är ursprungligen byggt för cirka 550 elever. I dag tar enheten emot cirka 650 elever, delvis genom att utnyttja tillfälliga lösningar i kringliggande lokaler och paviljonger. Inom enheten finns behov av ytterligare ett antal klass- grupp- och personalrum samt större skrivsalar och bibliotek för att tillgodose det aktuella lokalbehovet. För varje utökning av klasser inom befintliga eller nya program, behövs ytterligare minst tre klassrum. (*Produktionsförvaltningen*).